

พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในขณะท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

TOURISTS' ENVIRONMENTAL CONSERVATION BEHAVIOR WHILE TRAVELLING

ชุลีวรรณ ปรานีธรรม

วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Chuleewan Praneetham

International School of Tourism, Suratthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการณ์ท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวจำนวน 798 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และ One-Way-ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการณ์ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ปัจจัยด้านอายุ อาชีพ และรูปแบบการท่องเที่ยว มีผลต่อพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในขณะท่องเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ทั้งนี้ ปัจจัยด้านเพศ และปัจจัยด้านระดับการศึกษาไม่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในขณะท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ : พฤติกรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare travel behavior on the environmental conservation classified by gender, age, education, occupation, and travel type factors. The sample for this research was 798 people, collected by cluster random sampling technique. The data collection tool was the closed-ended questionnaires. Frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-Way-ANOVA were used to analyze the data.

The results revealed that behavior towards environment of tourist were at good level. Age, occupation, and travel type factors had an impact on tourists' travel behavior on the environmental conservation at a significant level of .01. While gender and education factors did not have significant impact on tourists' travel behavior on the environmental conservation.

Keywords : behavior, environmental conversation, travel, tourist

บทนำ

สภาพการตลาดท่องเที่ยวในโลกปัจจุบันมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจในการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยในแต่ละปี

จำนวนนักท่องเที่ยวมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องประมาณ 15-20% (Khunon, 2015) อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งนำรายได้จาก

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยอย่างมากมาย ดังนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญมากต่อประเทศไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม (เมธยา แสนใจยา, 2552)

ทรัพยากรการท่องเที่ยวจัดเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวได้รับการยอมรับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้ทรัพยากรเป็นอย่างมาก (Lu and Nepal, 2009) การขยายตัวของเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การลงทุนด้านอุตสาหกรรม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ก็ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมากเช่นกัน (สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม, 2551) จากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำให้แหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัด คือ เกาะสมุยและเกาะบิรวาร กำลังประสบปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพักผ่อนลดลง การบริหารจัดการระบบขนส่งนักท่องเที่ยวกระจายไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ยังคงมีปัญหาอยู่ (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2555)

พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวขณะท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในขณะท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษารายงานให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวได้ทราบ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรม การท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว

สมมติฐานการวิจัย

ระดับพฤติกรรมการณ์ท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน่าจะมีความแตกต่างกันตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรูปแบบการท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนทั้งสิ้น 798 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

3. ระยะเวลาในการทำวิจัย คือ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2559

4. ตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษา มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ 2) รูปแบบการท่องเที่ยว

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ 1, 2, 3, 4 และ 5 แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Object Congruence) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และ One-Way-ANOVA

ผลการวิจัย

ข้อมูลด้านคุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 798 คน จำแนกเป็นเพศหญิงจำนวน 416 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 และเพศชาย จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 และ พบว่านักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุดอยู่ในกลุ่มอายุ 21-30 ปี จำนวน 295 คน คิดเป็น ร้อยละ 37 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 31-40 ปี จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และ พบว่ากลุ่มอายุที่มามีเที่ยววน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุน้อยกว่า 21 ปี คิดเป็น ร้อยละ 4 และกลุ่มอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็น

ร้อยละ 4.4 สำหรับด้านการศึกษาของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง คือ ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี จำนวน 436 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาเป็นระดับอาชีวศึกษาหรืออนุปริญญาจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และในกลุ่มอาชีพที่เดินทางมาท่องเที่ยว

มากที่สุดเป็นพนักงานบริษัท ห้างร้าน จำนวน 229 คน รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอาชีพเจ้าของธุรกิจ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และ 23.1 ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มอาชีพที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดเป็นกลุ่มปลดเกษียณ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รายด้านและโดยภาพรวม (n= 798)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	Mean	S.D.	ระดับ
1. พฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน	3.85	0.61	ดี
2. พฤติกรรมการบริโภค	3.87	0.62	ดี
3. พฤติกรรมการจัดการของเสียหรือการรีไซเคิล	3.74	0.69	ดี
4. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.94	0.75	ดี
รวม	3.85	0.52	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.85 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยพฤติกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.94 รองลงมา คือ พฤติกรรมด้านการบริโภค มีค่าเฉลี่ย 3.87 พฤติกรรมด้านการอนุรักษ์พลังงาน มีค่าเฉลี่ย 3.87 และพฤติกรรมการจัดการของเสียหรือการรีไซเคิล มีค่าเฉลี่ย 3.74 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรูปแบบการท่องเที่ยว

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	Mean	S.D.	t	Sig.
เพศชาย	85.27	11.49	1.508	.132
เพศหญิง	84.05	11.42		

จากตารางที่ 2 การทดสอบสมมติฐานเพศชายน่าจะมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างจากเพศหญิง พบว่า ค่า Sig. > ระดับนัยสำคัญ (.132 > .05) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 ปฏิเสธสมมติฐาน H_1

กล่าวคือ เพศชายมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวไม่แตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรท่งเที่ยวเพืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	3,969.63	793.93	6.242	.000**
ภายในกลุ่ม	792	100,739.53	127.20		
รวมทั้งหมด	797	104,709.15			

จากตารางที่ 3 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรท่งเที่ยวเพืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ พบว่า ค่า Sig. < ระดับนัยสำคัญ (.000 < .05) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 ปฏิเสธสมมติฐาน H_0

กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรท่งเที่ยวเพืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่งเที่ยวกับอายุอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรท่งเที่ยวเพืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุทีละคู่ด้วยวิธี LSD

อายุ (คะแนนเฉลี่ย)	ต่ำกว่า 21 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	61 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 21 ปี (89.22)	-	.012* (5.28)	.002** (6.69)	.086 (3.82)	.790 (0.64)	.322 (2.73)
21-30 ปี (83.94)		-	.156 (1.41)	.219 (1.46)	.000** (5.92)	.207 (2.55)
31-40 ปี (82.53)			-	.019* (2.87)	.000** (7.33)	.054 (3.96)
41-50 ปี (85.40)				-	.007** (4.46)	.613 (1.09)
51-60 ปี (89.86)					-	.148 (3.37)
61 ปี ขึ้นไป (86.49)						-

จากตารางที่ 4 การทดสอบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรท่งเที่ยวเพืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุทีละคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรท่งเที่ยวเพือการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่งเที่ยวทีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 จำนวน 4 คู่ และที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่

ตารางที่ 5 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	965.24	193.05	1.474	0.196
ภายในกลุ่ม	792	103,743.92	130.99		
รวมทั้งหมด	797	104,709.15			

จากตารางที่ 5 การทดสอบสมมติฐานพบว่า ค่า Sig. > ระดับนัยสำคัญ (.196 > .05) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 ปฏิเสธสมมติฐาน H_1 กล่าวคือ ไม่มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 6 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	2,071.03	414.21	3.196	0.007**
ภายในกลุ่ม	792	102,638.13	129.59		
รวมทั้งหมด	797	104,709.15			

จากตารางที่ 6 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ พบว่า ค่า Sig. < ระดับนัยสำคัญ (.007 < .05) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพที่ละคู่ด้วยวิธี LSD

อาชีพ (คะแนนเฉลี่ย)	นักเรียน นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงานรัฐ	บริษัท/ รัฐวิสาหกิจ	เจ้าของธุรกิจ	เกษียณ	แม่บ้าน
นักเรียนนักศึกษา (83.61)	-	.186 (1.89)	.158 (1.72)	.465 (0.94)	.004** (4.62)	.823 (0.41)
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐ (85.50)		-	.895 (0.17)	.037* (2.83)	.104 (2.73)	.432 (1.48)
บริษัท/ ห้างร้าน (85.33)			-	.019* (2.66)	.053 (2.90)	.449 (1.31)
เจ้าของธุรกิจ (82.67)				-	.000** (5.56)	.449 (1.35)
เกษียณ (88.23)					-	.038* (4.21)
แม่บ้าน (84.02)						-

จากตารางที่ 7 การทดสอบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกา
 ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพทีละค
 ด้วยวิธี LSD พบว่า มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกาท่องเที

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเทีวที่แตกต่างกัน อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 คู่ และที่ระดับ .05
 มีจำนวน 3 คู่

ตารางที่ 8 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกาท่องเทีวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับ
 การศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	965.24	193.05	1.474	0.196
ภายในกลุ่ม	792	103,743.92	130.99		
รวมทั้งหมด	797	104,709.15			

จากตารางที่ 8 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่า Sig.
 > ระดับนัยสำคัญ (.196 > .05) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน
 H_0 ปฏิเสธสมมติฐาน H_1 กล่าวคือ ไม่มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกา

ท่องเทีวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกันเมื่อจำแนก
 ตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 9 การทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกาท่องเทีวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภท
 การท่องเที่ยว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.00	3,580.03	596.67	4.667	.000**
ภายในกลุ่ม	791.00	101,129.12	127.85		
รวมทั้งหมด	797.00	104,709.15			

จากตารางที่ 9 พบว่า การทดสอบค่าความ
 แปรปรวนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกาท่องเทีวเพื่ออนุรักษ์
 สิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทกาท่องเทีว พบว่า ค่า Sig. <
 ระดับนัยสำคัญ (.000 < .05) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน

H_1 ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกา
 ท่องเทีวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเทีวกับประเภท
 กาท่องเทีว อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกาท่องเทีวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบกาท่องเทีว
 ทีละคู่ด้วยวิธี LSD

รูปแบบ (คะแนนเฉลี่ย)	ธรรมชาติ	วัฒนธรรม	ประวัติ ศาสตร์	ศาสนา	เยี่ยมญาติ/ เพื่อน	ธุรกิจ/ การงาน	ทัศนกรรม อันมณี
ธรรมชาติ (84.97)	-	.004** (3.67)	.443 (1.25)	.335 (1.91)	.001** (5.59)	.094 (2.70)	.401 (2.17)
วัฒนธรรม (88.64)		-	.011* (4.92)	.012* (5.59)	.000** (9.26)	.001** (6.37)	.036* (5.84)
ประวัติศาสตร์ (83.72)			-	.786 (0.66)	.047* (4.34)	.504 (1.45)	.755 (0.92)

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว ที่ละคู่ด้วยวิธี LSD (ต่อ)

รูปแบบ (คะแนนเฉลี่ย)	ธรรมชาติ	วัฒนธรรม	ประวัติ ศาสตร์	ศาสนา	เยี่ยมญาติ/ เพื่อน	ธุรกิจ/ การงาน	หัตถกรรม อัญมณี
ศาสนา (83.06)				-	.136 (3.68)	.748 (0.79)	.935 (0.26)
เยี่ยมญาติ/เพื่อน (79.38)					-	.184 (2.89)	.249 (3.42)
ธุรกิจ/การงาน (82.27)						-	.858 (0.53)
หัตถกรรม อัญมณี (82.80)							-

จากตารางที่ 10 การทดสอบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยวที่ละคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 คู่ และที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับดีระดับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวพบว่า ตัวแปร “เพศ และระดับการศึกษา” ไม่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวเพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีอาชีพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในขณะที่ท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เกษียณอายุและนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่สูงอายุตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องและต้องการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่เพื่อคนรุ่นหลัง สอดคล้องกับผล

การศึกษาของรติพร ถึงฝั่ง และจินตนา เกิดลาภี (2556) ที่พบว่าอายุมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Praneetham and Leekancha (2015) ที่พบว่า ผู้บริโภคที่มีอายุ และอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารที่แตกต่างกัน โดยผู้บริโภคที่มีอายุน้อยกว่ามีพฤติกรรมกรรมการจัดการความมั่นคงทางอาหารน้อยกว่าผู้บริโภคที่มีอายุมากกว่า อีกทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริวรรณ ปิติวรรณ (2551) ที่พบว่า ปัจจัยด้านภูมิฐานะ และอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาของวัลลี พุทโสม (2555) พบว่า บุคคลในท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการที่มีอายุ และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีการจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน และเมธยา แสนใจยา (2552) ที่ได้สรุปว่าอายุ รายได้ อาชีพ และสถานภาพของนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งจากการศึกษาของ Akinboye, et al. (2007) พบว่า อาชีพและการเข้าถึงข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลการมีส่วนร่วมของเยาวชนในโครงการการพัฒนาชุมชน โดยเยาวชนจะร่วมทำกิจกรรมอย่างจริงจังหากได้รับโอกาส และได้รับการส่งเสริมจากผู้ปกครอง ชุมชนและภาครัฐ

ผลการศึกษา พบว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิต เข้าใจสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน และสร้างประสบการณ์ที่ดี จน

รู้สึกซาบซึ้งและอยากรักษาสิ่งแวดล้อมและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นให้คงอยู่ จากการศึกษาของ Juvan and Dolnicar (2014) พบว่า นักท่องเที่ยวออสเตรเลียและสโลวีเนียให้ความใส่ใจต่อสภาพแวดล้อมและไม่ต้องการที่จะทำสิ่งใดที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีทัศนคติที่แสดงให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นหรือแนวโน้มที่จะลดพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยว ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิต สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน ได้ทำความรู้จักกับผู้คนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว และส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เมธยา แสนใจยา. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวไปต่างประเทศของคนไทย.** การค้นคว้าอิสระ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รติพร ถึงฝั่ง และจินตนา เกิดลาภี. (2556). พฤติกรรมการบริโภคตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี. **วารสารพัฒนาสังคม** , 15, 2,
- วัลลีย์ พุทธิสม. (2555). การจัดการแบบมีส่วนร่วมของบุคคลในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. **วารสารเซนต์จอห์น**, 15(17), 15-33. ค้นจาก <http://sju.ac.th/sju.journal/?p=72>.
- ศิริวรรณ ปิติวรรณ. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย** กรณีศึกษา : **บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุพรรณบุรี.** การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. (2551). **สภาวะแวดล้อมของเรา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2555). **บรรยายสรุปจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2555.** สุราษฎร์ธานี : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- Akinboye, O. A., Ayanwuyi, E., Kuponiyi, F. A. and Oyetoro, J. (2007). Factors Affecting Youth Participation in Community Development in Remo North Government Area of Ogun State. **The Social Sciences**, 2(3), 307-311.

2. ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวที่เกษียณอายุและนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยกว่า ดังนั้น เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน ควรร่วมกันวางแผนและจัดทำกิจกรรมที่รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มอายุให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประหยัดพลังงาน การประหยัดน้ำ การคัดแยกขยะ ร่วมกิจกรรมปลูกป่า และปั่นจักรยาน เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี งบประมาณหมวดทุนแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558

- Juvan, E and Dolnicar, S. (2014). The Attitude–Behaviour Gap in Sustainable Tourism. **Annals of Tourism Research**, 48, (September 2014), 76–95.
- Lu, J and Nepal, S.K. (2009). Sustainable tourism research : an analysis of papers published in the Journal of Sustainable Tourism. **Journal of Sustainable Tourism**, 17(1), 5–16.
- Praneetham, C., and Leekancha, I. (2015). Inspiration and Consumption Behavior of Consumers for Enhanced Food Security Management. **Mediterranean Journal of Social Sciences**, 6(6) S2, 453-459.